

Metodická podpora

Pro výuku témat *globálního rozvojového vzdělávání* (GRV) na 1. a 2. stupni základních škol se mohou pedagogové inspirovat metodickým materiálem, který poskytuje nabídku vybraných témat a námětů činností pro tři tematické okruhy:

1. Svět nás zajímá
2. Objevujeme svět
3. Žijeme ve společném světě

Tematické okruhy jak svým názvem, tak svým obsahem rozšiřují stávající okruhy průřezového tématu *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (VMEGS) o globální hledisko a současně odkazují na metodickou podporu *Doporučené očekávané výstupy*.

Informační zdroje

www.rvp.cz (digifolio/průřezová témata/VMEGS/rozvojové vzdělávání)

www.nidv.cz

www.globalnirozvojovozvdelavani.cz (GRV materiály)

www.varianty.cz (publikace, metodické listy, inspirace pro školy)

www.arpok.cz (publikace, výukové programy)

www.mkc.cz (knihovna – naše publikace)

www.nazemi.cz (metodické příručky, Global Storylines, vzdělávací programy)

www.respektneboli.eu (materiály k výuce pro pedagogy)

Autoři:

Petra Skalická, Jana Stará, Marie Veverová

Koncepce a obsahová garance:

Markéta Pastorová, Eva Vincejová

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se svým pojetím a obsahem zaměřuje na aktuální dění a změny ve světě i jeho jednotlivých částech. Vzhledem k současnému vývoji světa je na nejvyšší aktuální porozumět ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním i kulturním procesům v globálních souvislostech.

Globální rozvojové vzdělávání

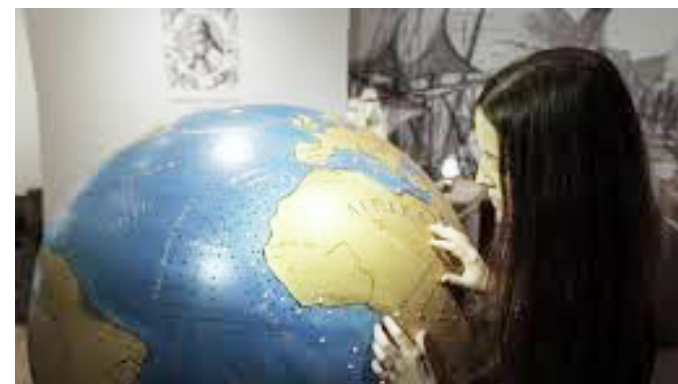
Globální rozvojové vzdělávání je třeba vnímat nejen jako neoddělitelnou součást VMEGS, ale jako oblast, která se cíleně zaměřuje na témata globalizace a globálních problémů, problematiku lidských práv a rovných příležitostí, humanitární pomoci a rozvojové spolupráce, prevence a řešení konfliktů. Přispívá k porozumění propojenosti současného světa, rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů.

TÉMATA

globálního rozvojového vzdělávání
ve výuce na základních školách

OBJEVUJEME SVĚT 2. stupeň

„Učme se porozumět světu jako celku,
dívejme se na něj v souvislostech.“

Objevujeme svět

Tematický okruh poskytuje žákovi prostor pro prozkoumání a objevení globálního rozměru současných jevů a procesů skrze jeho konkrétní zkušenosti a znalosti místního okolí. Globální problémy jsou propojovány s každodenním životem žáků i s událostmi ve světě. Žáci se zamýšlejí nad jejich dopady na různé části světa a oblasti života společnosti. Na základě vlastních zkušeností a osobního poznání je žák veden ke schopnosti si některé jevy a procesy zobecnit.

Vybraná témata a náměty na činnosti

■ Globalizace a světový obchod

Budete-li cestovat do jiné země, co čekáte, že tam bude jiné? Co naopak předpokládáte, že vám bude známé? Čím si to vysvětlujete?

Co vám osobně přináší to, že je svět propojený? V čem může být propojenost světa nevýhodná? Zamyslete se i nad životy lidí v jiných částech světa. Je globalizace pro každého stejně „dobrá“ nebo „špatná“? Napadnou vás konkrétní příklady, kdy může být přínos globalizace vnímán rozdílně?

Kde a v jakých obchodech dříve nakupovali vaši prarodiče a kde nakupujete vy dnes? V čem je to jiné a proč? Jak do tradic a zvyků zasahuje světový obchod? Jak nadnárodní společnosti zasahují do vašeho života? Čím se necháte vy nebo vaši rodiče ovlivnit? Jaký vliv mají nadnárodní společnosti na vzhled a život vaší obce? Jak souvisí světový obchod například s úbytkem deštivých pralesů? Jaké další proměny v současném světě jsou spojeny se světovým obchodem?

■ Problémy dnešního světa

Zjistěte, s jakými problémy se potýká vaše obec. Mohou se tyto problémy týkat i jiných obcí a proč? Jsou nějak spojeny s tím, co se děje i jinde ve světě? Jakým způsobem se je snaží řešit vaši radní? Kdo další by se mohl na jejich řešení podílet a jak?

O jakých problémech ve světě se dozvídáte v současné době z médií? Kde se tyto problémy odehrávají? Koho všeho se týkají? Mohou mít nějaký dopad i na vaši obec nebo na vaše životy? Kdo a jak může ovlivnit jejich řešení?

Vybavte si některé kroky, které přispěly ke zlepšení určité situace, ať už ve vaší obci, v Česku, nebo ve světě? Co je nutné učinit pro úspěšné řešení problémů?

■ Migrace ve světě

Představte si, že byste měli žít v jiné zemi. Z jakých důvodů byste odešli? Jaké důvody mohou mít lidé ke stěhování? S čím se musí člověk vyrovnávat, když změní místo bydliště? Co mu může pomoci, aby se dobře „zabydlel“ v novém místě, a co může učinit on sám? Jaké informace o migraci ve světě se dozvídáte z médií? Jaké pocity ve vás vyvolávají a proč? Jaké další informace byste chtěli ještě znát? Odkud je můžete získat? Proč mají mnozí lidé strach z přílivu migrantů? Které z těch důvodů považujete za opodstatněné a které nikoli? Jak nás může přítomnost cizinců obohatit? Co všechno je potřeba zajistit, aby migranti přicházející do naší země mohli žít důstojný a plnohodnotný život? Zjistěte, kdo může získat postavení uprchlíka a jaká práva mu mají být zajištěna. Jak lze předejít tomu, aby lidé opouštěli své domovy? Kdo v tom může sehrát významnou roli?

■ Lidská práva

Co vedlo světové společenství k zajištění ochrany lidských práv? Jaké dokumenty zajišťují ochranu lidských práv? Které události dokládají jejich důležitost? Jaké povinnosti vyplývají z lidských práv a koho se týkají? Jak souvisí s jednotlivými lidskými právy diskriminace? V jakém případě může být někdo diskriminován? Vzpomeňte si na historické události, kdy diskriminace vedla k těm nejhorším porušením lidských práv. Vyhledejte informace o příkladech porušování lidských práv, ke kterým došlo v Česku. Jaké mají občané v Česku možnosti prosazovat a chránit lidská práva? Jaká práva můžete uplatňovat v Evropě jako občan EU? Proč je pro nadnárodní společnosti výhodné vyrábět své výrobky v asijských zemích? K jakému porušování lidských práv může docházet? Jaké jsou příčiny dětské práce? Jak lze čelit tomu, aby k dětské práci nedocházelo?

Doporučené očekávané výstupy (2. stupeň)

Žák:

- na konkrétním příkladě vysvětlí, jakým způsobem ovlivňuje globalizace život lidské společnosti
- porovná život svých vrstevníků žijících v různých místech Evropy a světa a v různém sociokulturním prostředí
- objasní vliv prostředí na kulturní, společenské a ekonomické odlišnosti ve světě
- vysvětlí, jakým způsobem vzájemné působení místních a mimoevropských vlivů utváří současnou Evropu a svět
- na příkladech ilustruje nerovnost ve světě v oblasti ekonomické i sociální
- vysvětlí příčiny nerovnosti ve světě a její další dopady na rozvoj v oblasti sociální, ekonomické, politické, environmentální i kulturní
- vyhledá ve svém okolí problém, který má globální přesah, analyzuje jeho příčiny a odvodí důsledky, navrhne jeho řešení, zváží výhody a nevýhody řešení
- analyzuje možnosti řešení globálních problémů prostřednictvím institucí, organizací, významných dohod, rozhodnutí a dokumentů
- rozpozná vliv přírodních, ekonomických a sociálních podmínek na životní styl lidí v různých částech Evropy a světa

